

Wojewódzki Konkurs Najaktywniejszy Lider Pracujący na rzecz Społeczności Wiejskiej

od 2005 r.
na Dolnym Śląsku

Słowo wstępne

Odkąd Polska stała się członkiem Unii Europejskiej, pojawiły się nowe możliwości rozwoju, ale i nowe wyzwania. Działania podejmowane na rzecz poprawy infrastruktury na terenach wiejskich i fundusze unijne sprzyjają rozwojowi przedsiębiorczości, ale nie rozwiązują wszystkich problemów wsi. Niezbędna jest bowiem także poprawa infrastruktury społecznej – większy dostęp do edukacji szkolnej i pozaszkolnej, internetu, służby zdrowia, a także różnych form aktywności społecznej i kulturalnej.

W Krajowym Planie Strategicznym Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 kładzie się nacisk na rozwój przedsiębiorczości i poprawę jakości życia na wsi oraz aktywizację lokalnych środowisk. Do zmiany niezbędne są działania na rzecz upowszechniania średniego i wyższego wykształcenia, wyrównywania szans edukacyjnych, poprawy jakości edukacji, a także tworzenie warunków umożliwiających ludności wiejskiej podejmowanie działalności zawodowej poza rolnictwem.

Z inicjatywy przedsiębiorczych mieszkańców powstają regionalne towarzystwa i stowarzyszenia. Skupiają one liderów realizujących inicjatywy i projekty wspierające lokalny rozwój. Wielu wolontariuszy pracuje, organizując zajęcia dla dzieci i młodzieży. Inni przygotowują wydarzenia kulturalne i artystyczne, dbając o zachowanie dziedzictwa kulturowego wsi. Do pomocy włączają się przedsiębiorcy, dofinansowując inwestycje oświatowe w gminach, wiejskie kluby sportowe, domy kultury, a także fundując stypendia dla najzdolniejszych.

Jedną z organizacji pozarządowych pomagających dzieciom i młodzieży wiejskiej jest Fundacja Edukacyjna 4H w Polsce.

Fundacja Edukacyjna 4H w Polsce

Fundacja jest dobrowolną, niezależną organizacją edukacyjną dla dzieci i młodzieży. Kładzie szczególny nacisk na rozwój umiejętności życiowych, zainteresowań i podniesienie poziomu wiedzy. Program 4H powstał w USA na początku ubiegłego wieku.

Nazwa pochodzi od pierwszych liter słów w języku angielskim:

Head – głowa,
Heart – serce,
Hands – ręce,
Health – zdrowie.

Programy propagujące idee 4H są realizowane w ponad 80 krajach świata.

Program rozwija się na terenie całej Polski, głównie na terenach wiejskich. Dziś w ruchu działa ponad 10 tysięcy osób.

Fundacja Edukacyjna 4H w Polsce została założona w sierpniu 1993 roku.

Powstała w celu zdobywania funduszy oraz koordynowania młodzieżowych programów 4H na terenie całego kraju. Poprzez swoje inicjatywy i prowadzone programy sprawia, że lokalne społeczności częściej podejmują działania edukacyjne na rzecz dzieci i dorosłych.

Fundacja współpracuje z ośrodkami doradztwa rolniczego, samorządami powiatowymi i gminnymi, szkołami oraz organizacjami pozarządowymi. Przygotowuje programy edukacyjne, prowadzi szkolenia i seminaria, realizuje projekty, wydaje materiały szkoleniowe i promocyjne oraz organizuje wymianę międzynarodową. Zachęca wolontariuszy, nauczycieli i doradców rolnych oraz sympatyków ruchu 4H do walki z marazmem i frustracją, a przede wszystkim z zaniedbaniem środowisk wiejskich.

Do pracy z młodzieżą włączają się rodzice, samorzady, a także Kościół. Stąd pomysł, żeby pokazywać ludzi aktywnych i przedsiębiorczych, a ich dobre pomysły edukacyjne upowszechniać w całym kraju. Możemy w ten sposób podziękować wielu wartościowym ludziom, organizacjom i samorządom.

W 2001 roku Fundacja Edukacyjna 4H w Polsce po raz pierwszy ogłosiła ogólnopolski konkurs Kryształowej Koniczyny im. Edwarda Piszka, Szczepana Pieniążka i Donalda Evansa, dla najbardziej aktywnych liderów wiejskich, a w szczególności wolontariuszy pracujących na rzecz młodych mieszkańców wsi.

Uhonorowanie nagrodą ich imienia to wyraz uznania za osiągnięcia i wkład w rozwój oświaty pozaszkolnej i rozwijanie wolontariatu na rzecz edukacji na terenach wiejskich.

Kluby 4H na Dolnym Śląsku

Pierwsze kluby 4H w województwie dolnośląskim powstały w 1994 roku.

W ciągu tych dwudziestu lat wiele się zmieniło. Część klubów zawiesiła działalność ze względu na reorganizację szkolnictwa i zamykanie małych szkół.

Dziś, w 25 gminach działają 33 kluby, zrzeszające ponad 450 młodych ludzi z obszarów wiejskich Dolnego Śląska. Kluby Edukacyjne 4H są prowadzone przez 38 wolontariuszy – liderów lokalnej społeczności i nadzorowane przez 13 specjalistek z Dolnośląskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego we Wrocławiu. Dolnośląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego we Wrocławiu dwukrotnie organizował krajowy zlot klubów 4H. Podczas każdego z nich gościł ponad 1000 członków klubów 4H z całej Polski. Co roku młodzi ludzie z klubów 4H spotykają się na imprezach integracyjnych w Ośrodku. W tym roku dolnośląskie kluby 4H po raz czwarty uczestniczyły w Ekologicznym Dniu Dziecka Żyjemy w Zgodzie z Naturą. Podczas imprezy dzieci i młodzież uczestniczyli w warsztatach i zabawach integracyjnych zorganizowanych przez nadleśnictwo, Parki Krajobrazowe, fundacje ekologiczne i inne.

W ciągu dwudziestu lat współpracy z Fundacją Edukacyjną 4H w Polsce, dzieci i młodzież z klubów 4H uczestniczyła w wielu projektach i konkursach – zagranicznych, krajowych, wojewódzkich i międzyklubowych, zdobywając wiedzę, nowe umiejętności i doświadczenia, a także ucząc się podejmowania decyzji oraz ponoszenia za nie odpowiedzialności.

Praca nad projektami realizowanymi w klubie pozwala młodzieży konstruktywnie spędzać czas pozalekcyjny. Istotną rolę w pracy klubowej pełni lider wolontariusz, który poprzez wspólnie realizowane projekty pomaga młodzieży w starciu w dorosłe życie.

Takie osoby wspiera i nagradza Dolnośląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego we Wrocławiu oraz Fundacja Edukacyjna 4H w Polsce.

Do dziś, w krajowych konkursach Kryształowej Koniczyny zostało nagrodzonych 12 liderów z terenu naszego województwa. W polsko-amerykańskiej wymianie młodzieży uczestniczyło 20 nastoletnich liderów z dolnośląskich klubów

4H, a podobna liczba młodych ludzi z USA gościła na Dolnym Śląsku.

Konkurs Kryształowej Koniczyny na Dolnym Śląsku

Dolnośląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego we Wrocławiu po raz jedenasty docenił osoby działające na rzecz rozwoju edukacji na wsi, organizując wojewódzki konkurs – Najaktywniejszy lider pracujący na rzecz społeczności wiejskiej, w ramach krajowego konkursu Kryształowej Koniczyny.

Celem konkursu jest:

yy uhonorowanie pracy wolontariuszy,

yy wyróżnienie ludzi wspierających inicjatywy społeczne na rzecz rozwoju wsi, gminy, powiatu i regionu,

yy zwrócenie uwagi na znaczenie działań edukacyjnych w środowisku wiejskim dla jego integracji, aktywizacji i rozwoju,

yy oraz wyłonienie lidera wiejskiego, który będzie reprezentował Dolny Śląsk w krajowej edycji konkursu Kryształowej Koniczyny.

Eliminacje wojewódzkie są organizowane przez Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego i Dolnośląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego we Wrocławiu, przy współpracy z Dolnośląską Izbą Rolniczą, samorządami i organizacjami pozarządowymi.

Na podstawie informacji (opis inicjatyw, zakres oddziaływania na środowisko, uzyskane efekty), a także dokumentów potwierdzających osiągnięcia, zrealizowany projekt (wycinki prasowe, oświadczenia osób uczestniczących w danej inicjatywie) oraz rekomendacji, jurorzy oceniają zgłoszone osoby i wybierają laureata. Nagroda Marszałka Województwa Dolnośląskiego za pracę społeczną i wysiłek w pielęgnowaniu najcenniejszych wartości lokalnych, wierność rodzimej kulturze oraz za szczególne zaangażowanie w przekazywanie młodemu pokoleniu idei związanych z rozwojem obszarów wiejskich, zwyczajów, obyczajów, a także tradycji kulturowych i kulinarnych oraz promocję lokalnych przedsięwzięć, jest przyznawana raz w roku.

Laureaci wojewódzkiego konkursu Najaktywniejszy Lider Pracujący na rzecz Społeczności Wiejskiej są zapraszani na podsumowanie konkursu i otrzymują dyplom oraz statuetkę Marszałka Województwa Dolnośląskiego.